

GJESDAL KOMMUNE
Rettedalen 1
4330 ÅLGÅRD

Kontakt saksbehandler

Tina Eltervåg, 51568789

Uttalelse - forarbeid - kommunal planstrategi - Gjesdal

Vi viser til brev datert 30.11.2023 der kommunen ber om innspill til arbeid med kommunal planstrategi.

Vi takker kommunen for muligheten til å gi tidlige innspill til arbeidet med planstrategien. Det er positivt at kommunen er i gang med arbeidet med planstrategien allerede nå, slik at denne kan vedtas tidlig i kommunestyreperioden. Dette er i tråd med punkt 2 i nye Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027, som sier at arbeidet med planstrategier skal prioriteres for å sikre at planene er oppdaterte og møter behovene som følger av endringer i samfunnsmessige, demografiske, politiske og naturgitte forhold.

Av nye nasjonale føringer vil vi særlig trekke fram følgende:

- nye Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027
- ny nasjonal jordvernstrategi og revidert regionalt jordvernmål
- forpliktelser i den nye Naturavtalen
- endring av klimamålene for 2030 i § 3 i klimaloven
- ny barnevernslov
- ny lov om kommunenes ansvar på det boligpolitiske feltet.

I tillegg er det kommet nye veiledere fra Regjeringen for planlegging av arealbruk, bl.a. for planlegging av LNF-spredd og fritidsbebyggelse.

I det videre har vi mer konkrete innspill til vurderinger innenfor våre sektoransvarsområder.

Lovgrunnlag

Å vedta kommunal planstrategi er en lovpålagt oppgave med hjemmel i plan- og bygningslovens § 10-1 som lyder slik:

Kommunestyret skal minst en gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i planperioden.

Kommunen skal i arbeidet med kommunal planstrategi innhente synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner. Kommunen bør også legge opp til bred medvirkning og allmenn debatt som grunnlag for behandlingen. Forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets behandling

Statsforvalterens vurdering

Kommunal planstrategi er først og fremst et strategisk dokument for kommunen som skal være førende for kommunens prioriteringer av planarbeidet i den kommende valgperioden. Utarbeiding av planstrategien skal ta utgangspunkt i kommunens behov basert på en lokal vurdering, men strategien skal også gi grunnlag for å ivareta nasjonale og regionale interesser i den kommunale planleggingen.

Med bakgrunn i våre sektorinteresser har vi følgende merknader til det oversendte forslaget:

Interkommunalt samarbeid

Interkommunalt samarbeid er i dag en viktig del av kommunens virksomhet. Interkommunalt samarbeid kan omfatte alt fra utførelse av tjenester, faglige nettverk for informasjonsutveksling og kompetanseheving, til politiske samarbeidsorgan for en region m.m. Det er lagt til rette i kommuneloven for samarbeid mellom kommuner både når det gjelder driftsoppgaver og myndighetsoppgaver. Kommunen kan gjennom arbeidet med planstrategien legge opp til en systematisk gjennomgang av om det er områder i kommunen der ytterligere samarbeid, eller nye samarbeidsformer, med andre kommuner kan være nødvendig for å levere god kvalitet på lovpålagte tjenester, oppnå effektiviseringsgevinster og sikre et bærekraftig velferdssamfunn inn i fremtiden.

Folkehelse

Arbeidet med planstrategi skal bygge på et oppdatert kunnskapsgrunnlag. Folkehelselovens § 5 setter krav til kommunen om å ha nødvendig løpende oversikt over helsetilstanden i befolkningen og på faktorer som påvirker helsen. Hvert fjerde år skal kommunene utarbeide et samlet oversiktsdokument. Oversiktsdokumentet skal inngå som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi, jf. folkehelseloven § 6 og forskrift om oversikt over folkehelsen § 5. Konsekvenser og årsaksforhold skal være vurdert i oversiktsdokumentet, og trekk ved utviklingen som kan skape eller opprettholde sosiale eller helsemessige problemer skal ha et særskilt fokus.

Folkehelseutfordringene skal vektlegges i drøfting og vurdering av alle relevante planer for kommunen som samfunn og organisasjon, jf. plan og bygningslovens § 3-1 f. Dersom oversiktsdokumentet viser at kommunen har folkehelseutfordringer på ett eller flere områder, men ikke har mål, tiltak og strategier for å løse dette i eksisterende planer, eller ser at nåværende planer ikke er gode nok, bør dette drøftes i arbeidet med planstrategien. På denne måten vil en også sikre en overordnet koordinering av den tverrfaglige/-sektorielle innsatsen som må til for å følge opp identifiserte folkehelseutfordringer.

Helsedirektoratets veileder «Systematisk folkehelsearbeid» gir god oversikt over kommunens ansvar for oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i kommunens befolkning [Systematisk folkehelsearbeid - Helsedirektoratet](#)

Gjesdal ber spesifikt om tilbakemelding på kunnskapsgrunnlaget for planstrategien. Statsforvalteren kan ikke vurdere hvorvidt kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig da dette er en vurdering kommunen selv må foreta. Men vi deler her noen betraktninger om kunnskapsgrunnlaget. Forskrift om oversikt over folkehelsen § 3 a-f stiller krav om at kommunens fireårige oversiktsdokument skal inneholde

opplysninger om, og vurderinger av seks ulike tema. I gjennomgangen av Gjesdal sitt kunnskapsgrunnlag om befolkningens helsetilstand og faktorer som påvirker helsen ser Statsforvalteren at kommunen omtaler alle de seks temaene. Skader og ulykker er tatt inn i temaet fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø, men det fremstår som noe utydelig hvor mye fokus temaet skader og ulykker får. Statsforvalteren anbefaler kommunen å vurdere om dette temaet er tilstrekkelig opplyst og vurdert i kunnskapsgrunnlaget.

Kunnskapskildene kommunene skal benytte omtales i folkehelselovens § 5 a-c: opplysninger fra statlige myndigheter, kunnskap fra kommunens helse- og omsorgstjenester og lokalkunnskap om faktorer og utviklingstrekk som kan virke inn på befolkningens helse. Gjesdal kommune kan vurdere hvorvidt en i kunnskapsgrunnlaget har et uutnyttet potensial i de to sistnevnte kunnskapskildene.

Identifisering av folkehelseutfordringer er sentralt i oversiktsarbeidet. Gjesdal kommune har i kunnskapsgrunnlaget identifisert utfordringer dere mener er aktuelle på det nåværende tidspunktet og som kan skape eller opprettholde sosiale eller helsemessige problemer eller sosiale helseforskjeller.

Statsforvalteren vil utover dette trekke frem lovendringer knyttet til barnevernsreformen og kommunens ansvar på det boligsosiale feltet.

Barnevernsreformen flytter mer ansvar til kommunene på barnevernsområdet. Reformen skal bidra til å styrke det forebyggende arbeidet, tidlig- og tverrsektoriell innsats. Ny lov om barnevern § 5-1, pålegger kommunene å utarbeide en plan for arbeid med å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer. Planen skal vedtas av kommunestyret og kan anses som en av grunnsteinene i kommunens arbeid med barnevernsreformen. Gjesdal kommune valgte å se det nye lovkravet i sammenheng med Helhetlig oppvekstplan 2019-2022. Statsforvalteren ser ikke noe i veien for at kommunens plan for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer kan tas inn i allerede eksisterende planer. Det siste året har Bufdir og Statsforvalteren jobber med å tydeliggjøre forventninger til innhold i planen. Statsforvalteren regner med at kommunen gjennom rullering av Helhetlig oppvekstplan sikrer at nasjonale krav og forventninger er godt ivaretatt i planen.

Ny lov om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet § 5 pålegger kommunen å ha oversikt over behovet for både ordinære og tilpassede boliger for vanskeligstilte på boligmarkedet. Med tilpassede boliger menes boliger med hjelpe- og vernetiltak for dem som trenger det på grunn av alder, funksjonsnedsettelse, rus- og/eller psykiske lidelser eller andre årsaker. Oversikten skal inngå som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi etter plan- og bygningsloven § 10-1. En drøfting av kommunens boligsosiale arbeid bør inngå i planstrategien. Kommunen skal i sitt arbeid med kommuneplanen etter plan og bygningsloven kapittel 11 fastsette overordnede mål og strategier for det boligsosiale arbeidet. Målene og strategiene skal være egnet til å møte de utfordringene kommunen står overfor med utgangspunkt i oversikten over behovet for boliger for vanskeligstilte. Den nye lovens § 10 er en overgangsbestemmelse som sier at kravene til planstrategi og kommuneplan etter § 5 skal være oppfylt senest fire år etter at loven trer i kraft.

Kommunen viser i kunnskapsgrunnlaget til befolkningsutviklingen i kommunen. I Gjesdal, som i mange kommuner, øker antall eldre kraftig framover. I løpet av en tiårsperiode indikerer tallene at kommunen har bortimot dobbelt så mange personer over 80 år som i dag.

Kommunen omtaler vanskeligstilte grupper under ulike kapitel i planstrategien, dvs. både under *Folkehelse* og *Oppvekst og levekår*. I tillegg har kommunen et eget kapittel om boligsosiale behov. Det er bra og positivt at kommunen har startet kartleggingen av hva de faktisk har av boliger til ulike

grupper, og hvilke behov de har for ulike typer boliger (jf. den boligsosiale loven som trådte i kraft 1. juli i år). Selv om det i denne planstrategien først og fremst er knyttet til boliger for eldre, er dette en start. Når planarbeidet skal gjøres, er det viktig at alle vanskeligstilte grupper på boligmarkedet blir omtalt og ivaretatt. Vi viser i denne sammenheng til utfordringer knyttet til lokalisering av bolig for sårbare grupper i samfunnet, jf. innsigelser til ROBUST-boligetableringer i forrige kommuneplanrullering.

FN konvensjonen for mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD)

FN konvensjonen om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) skal legges til grunn i alt arbeid i kommunen som berører personer med funksjonsnedsettelse. Dette betyr innen de fleste av kommunens tjenester og ansvarsområder. Å bygge opp kompetansen om CRPD, og om det praktiske arbeidet som må til for å oppfylle rettighetene til personer med funksjonsnedsettelse, krever et eget fokus i kommunen. Å få CRPD med som et prioritert område i overordnede planer, vil sikre nødvendig forankring og bedre muligheter til å lykkes med arbeidet. Planstrategien bør derfor adressere hvor arbeidet med CRPD skal tas inn i kommunens planverk.

Utdanning

I nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, trekkes det frem at det vil bli utfordrende å nå målet om mindre ulikhet. Utdanning er helt sentralt for å utjevne forskjeller, og da kreves barnehager og skoler med høy kvalitet. I kunnskapsgrunnlaget til planstrategien må kommunen derfor utarbeide oversikt over styrker og utfordringer i fagområdene, og vurdere om det er områder som krever nye eller oppdaterte planer.

De nasjonale forventningene trekker også frem viktigheten av å tidlig vurdere lokalisering og arealbehov for nye skoler og barnehager. Skole- og barnehagebruksplaner bør være oppdaterte på befolkningsframskrivninger og planer for boligbygging. Det bør avsettes areal til nye skoler og barnehager, som er i tråd med nasjonale myndigheters anbefalinger.

Utdanning er viktig for å hindre utenforskap, og i forventningene til planstrategi nevnes bekymring for barn og unge som står utenfor skole, utdanning og arbeidsliv. Rogaland har over tid hatt det laveste frafallet fra videregående opplæring i landet, men det er viktig at kommunene stadig vurderer tiltak for å øke andelen som fullfører. I en tid hvor alle kommunene bosetter flyktninger, er det viktig at kommunene har gode planer for inkludering av de nyankomne, og et godt opplærings-tilbud, også for voksne.

Arealbruk

Gjesdal kommune har nylig vedtatt kommuneplanen. Ved rulleringen av kommuneplanens arealdel, ble det gjort en vurdering av arealreservene og behovet for nye areal til næring, bolig og offentlige formål. Denne viste at kommunen har arealreserve for bolig og næring. Det ble ikke gjort en vurdering av arealreservene for fritidsbebyggelse. Det ble heller ikke gjort en vurdering av videreførte byggeområder opp mot endringer i lovverk, nye nasjonale og regionale føringer for arealpolitikken og ny kunnskap om blant annet naturmangfold. Tilbakeføring av urealiserte byggeområder er et viktig verktøy for å redusere klimagassutslipp og ivaretagelse av naturmangfold.

Selv om kommunen ikke gjorde en vurdering av behovet for nye areal og arealreservene for fritidsbebyggelse, ble det foreslått en omdisponering av 70 dekar LNF-formål til fritidsbebyggelse. Særlig på Giljastølen er det avsatt flere byggeområder til fritidsbebyggelse som ikke er realisert. I forbindelse med mekling, ble det enighet om at kommunen skal jobbe med planlegging av fritidsboliger på et mer overordnet og strategisk nivå, der det skal gjøres vurderinger av arealreserve for fritidsboliger. Vi viser her også til punkt 13 i nye nasjonale forventninger som omtaler planlegging og

bygging av fritidsboliger. Her står det at potensialet for fortetting eller utvidelse av eksisterende fritidsboligområder vurderes før det legges til rette for utbygging i nye områder, særlig der det er utbyggingspress. Ny fritidsbebyggelse i og over skoggrensen og på myr bør unngås.

I nye nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging er det tydelig kommunisert at kommunene må vurdere arealbruken opp mot viktige hensyn som jordvern, naturvern, klimaendringer og klimagassutslipp, jf. bl.a. pkt. 45, 47, 53, 66 og 69. I pkt. 47 står det at kommunene ved revidering av kommuneplanens arealdel skal vurdere om tidligere godkjent arealbruk skal endres av hensyn til klima, naturmangfold, kulturmiljø, jordvern, reindrift, klimatilpasning, samfunnssikkerhet og et hensiktsmessig utbyggingsmønster.

Mulighetene for fortetting, gjenbruk og transformasjon av allerede utbygde areal bør tas i bruk, før jordbruksareal, viktige natur- og friluftstarealer og karbonrike areal som myr, skog og annen næringsrik jord blir omdisponert. Planstrategien bør derfor også gjennomgå arealbruk og arealpolitikk i kommunen, og sørge for at disse sammenfaller med viktige klima- og miljøhensyn.

Landbruk

Vi viser til at Stortinget den 16.06.2023 vedtok ny, [nasjonal jordvernstrategi](#), hvor det nasjonale målet for omdisponering av landbruksjord er redusert til maksimalt 2000 dekar dyrka jord i året. Tilsvarende er det regionale jordvernålet for Rogaland justert. Det innebærer at alle kommuner må ha fokus på å unngå omdisponering, vurdere tilbakeføring av areal som ligger i kommuneplanen og som over tid ikke har vært regulert eller ikke tilfredsstillende viktige mål innenfor ATP, effektiv utnytting, hensyn til jordvern og natur mv. Vi legger til grunn at kommunen i videre plan- og utredningsarbeid utarbeider en arealstrategi og et arealregnskap. Det finnes mye veiledningsmaterieell m.m. på Kommunal- og distriktsdepartementet sine nettidere, blant annet temaside om Regional- og distriktspolitikk og Planlegging etter plan- og bygningsloven, og på Rogaland fylkeskommune sin hjemmeside under Regionalplan for Jæren og Søre-Ryfylke.

Gjesdal kommune har en egen landbruksplan i dag. Det står i oversikten over planer og strategier i Gjesdal som følger saken at Landbruksplanen tentativt skal revideres i 2025. En revisjon og oppdatering av regelverk, kunnskapsgrunnlag og statistikk for landbrukssektoren i kommunen er positivt. Om kommunen ikke finner å kunne prioritere dette, er det uansett viktig at landbruket og skogbruket sin rolle i kommunen er tema i kommuneplanarbeidet, som samfunnsdelen. Vi viser også til Riksrevisjonen sin rapport om [Matsikkerhet og beredskap på landbruksområdet](#) fra oktober 2023 om viktigheten av å ivareta jordbruksjord som del av nasjonal beredskap. Når det gjelder utviklingstrekk og utfordringer innenfor landbrukssektoren er kommunen kjent med flere av disse, og vi viser for eksempel til funn i spørreundersøkelsen «[Framtidsutsikter for landbruket i Rogaland](#)» og annen statistikk som kunnskapsgrunnlag for å gripe fatt i tematikken.

Ellers viser vi til nye [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027](#) av 20.07.2023, hvor Regjeringen sine forventninger til kommunenes planlegging, klima, miljø og jordvern m.m. kommer frem. Regjeringen forventer at kommunene prioriterer arbeidet med planstrategier for å sikre at planene er oppdaterte og møter behovene som følger av endringer i samfunnsmessige, demografiske, politiske og naturgitte forhold.

Klima

Kommunenes arealplanlegging er avgjørende for at Norge skal kunne redusere utslippene i arealbrukssektoren fram mot 2030, og for ivaretagelse av natur. [Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning](#) (SPR-klima) sier at kommunen i sin planstrategi skal «omtale behovet for oppdatering av eksisterende eller utarbeiding av nye planer, i lys av forventede klimaendringer

og tidligere uønskede naturhendelser. I planstrategien skal det gjøres en vurdering av om hensynet til et endret klima innebærer et behov for oppheving eller revisjon av gjeldende planer.» Retningslinjen må sees i sammenheng med [klimaloven](#), og særlig lovens § 3, klimamål for 2030, som ble oppdatert høsten 2022 til å være «*reducere klimagassutslippene med minst 55 % innen 2030*»¹ sammenliknet med 1990. Formålet med SPR-klima er å sikre at kommunene prioriterer arbeid med å redusere klimagassutslipp, legge om til miljøvennlig energi, og ivareta klimatilpasning i planlegging. Dette skal gjøres gjennom *bruk av et bredt spekter av kommunens roller og virkemiddel*. Statsforvalteren mener derfor at utslippsreduksjon, energiomlegging og klimatilpasning som viktige og sektorovergripende satsingsområder bør være et tema i kommunens overordna planverk.

FN sier at valg som blir tatt dette tiåret vil påvirke planeten vår i tusenvis av år frem i tid². Kommunen har derfor et ansvar for å begrense sine klimagassutslipp, både som organisasjon og som kommune. Når denne planstrategien skal erstattes vil det være ca. 2 år til målsetningen om minst 55 % utslippskutt sammenliknet med 1990 skal være nådd. Det er derfor klare forventninger om at planperioden vi nå går inn i brukes til å legge kortsiktige og langsiktige planer for permanente klimagassutslippsreduksjoner og at kommunens planverk oppdateres i henhold til klimalovens målsetninger, statlige planretningslinjer og nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027.

SPR-klima sier at *Planer som behandler klima- og energispørsmål skal vurderes revidert minst hvert fjerde år, jf. bestemmelsene om revisjon av kommunale og regionale planstrategier*. Vi anbefaler derfor at alle kommuner i Rogaland utarbeider en oppdatert kommunedelplan for klima, med målsetninger som minimum tilfredsstiller den nasjonale målsetningen. Alle kommuner i Rogaland bør også utarbeide handlingsplaner med konkrete tiltak som skal iverksettes for å nå disse målsetningene, Disse handlingsplanene bør samordnes eller integreres i økonomiplanen.

Det fremgår av oversendelsen at Gjesdal ikke har prioritert klima- og miljøplan for 2024. Dette er ikke i tråd med kommunens egne vurderinger gjort i Utviklingstrekk 2023, som nevner at Gjesdal må redusere sine utslipp med 30 000 tonn på 6 år. Dersom planen ikke blir gjennomført i 2024 er det tidligst aktuelt i 2025. Da er det 4 år igjen til 2029, som er året som skal måles i forhold til måloppnåelse. Dersom det skal være en realistisk mulighet til å gjennomføre tiltak for å oppnå denne målsetningen, bør ikke kommunen vente enda et år med å gjennomføre en planprosess for en plan som skal være med å bidra til regionale, nasjonale og internasjonale klimamål og forpliktelser.

Natur

I Norge har vi et mål om at ingen arter eller naturtyper skal forsvinne, og at vi skal verne en representativ del av den norske naturen for framtidige generasjoner. Dette har også blitt mer aktuelt etter at Norge, sammen med 195 andre land, skrev under på Naturavtalen i Montreal i 2022, hvor et av målene er å verne 30 % av all natur på land og i vann innen 2030. FN har videre erklært 2021-2030 som tiåret for restaurering av natur. Restaurering av økosystem har som mål å forhindre, stoppe og reversere svekkingen av økosystem på alle kontinent og i alle hav. Den nye naturavtalen påpeker hvor viktig det nå er å restaurere mer natur, og har satt som mål å restaurere 30 % av de forringede økosystemene innen 2030. Naturavtalens målsetninger legger også føringer for kommunene i Rogaland, og vi anbefaler at kommunene legger opp til at naturavtalens målsetninger om vern og

---

¹ <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/nytt-norsk-klimamal-pa-minst-55-prosent/id2944876/>

² <https://www.ipcc.ch/report/ar6/syr/>

restaurering kan oppnås i hver kommune, eller at det samarbeides på tvers av kommunegrenser for en helhetlig måloppnåelse.

Et oppdatert kunnskapsgrunnlag for naturen er et viktig grunnlag for planleggingen, og planprosessene kan bidra til å identifisere viktig naturmangfold, økologiske sammenhenger og viktige funksjonsområder på land og i sjø. Et systematisk arbeid med naturmangfold i planleggingen vil bidra til langsiktig ivaretagelse av verdifulle naturområder, og kan avdekke behovet for mer kunnskap. En tematisk kommunedelplan for naturmangfold kan være et ledd i et slikt arbeid. Vi minner om at Miljødirektoratet har utarbeidet en egen [veileder](#) for utarbeidelse av slik plan. Kommunene kan søke om midler til utarbeidelse av kommunedelplan gjennom Miljødirektoratets årlige støtteordning. Vi vil informere om når det åpnes for nye søknader til ordningen.

Samfunnssikkerhet

Forebyggende samfunnssikkerhet blir stadig viktigere, og gode kunnskapsgrunnlag og planverk er grunnlaget for dette. [Forskrift om kommunal beredskapslikt](#) definerer kommunenes ansvar og slår fast at kommunen sin helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse (H-ROS) skal ligge til grunn for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap. På bakgrunn av denne analysen skal kommunen utarbeide langsiktige mål, strategier, prioriteringer og plan for oppfølging av arbeidet. Kommunen må her vurdere om det er forhold som bør integreres i planer og prosesser plan- og bygningsloven.

Analysen bør oppdateres hvert 4. år; i forbindelse med utarbeidelsen av planstrategi og ny kommunestyreperiode. H-ROS bør også baseres på FylkesROS. Slik får kommunestyret en oppdatert H-ROS som grunnlag for å diskutere ambisjoner for den lokale samfunnssikkerhetspolitikken. Risiko- og sårbarhetsanalysen kan avdekke forhold som gir behov for oppheving eller revisjon av gjeldende planer. Det er særlig viktig at analysen blir fulgt opp i kommuneplan, beredskapsplan og planer som omhandler klimatilpasning. Vi minner om FylkesROS 2023 som nå er lagt ut på Statsforvalteren sin nettside. Der finnes det også mye informasjon om risiko og sårbarhet innen ulike tema i fylket.

Den geopolitiske situasjonen vi er i medbringer også endringer i risikobildet som krever oppdatering av planverk og rutiner. Når det gjelder nye statlige føringer legger de nasjonale forventningene innen samfunnssikkerhet og beredskap vekt på klimaendringer og naturfare, og på viktigheten av å bevare robuste sammenhengende naturområder og landbruksområder, også i et beredskapsperspektiv. Regjeringen forventer at kommunene bidrar til en robust kraftforsyning, trygg vannforsyning og avløp, og tar hensyn til forsvaret sitt behov for areal. Drikkevannsforsyningen skal også inngå i vurderinger av samfunnssikkerhet i kommuneplanen. Det er også viktig å se på hvordan risikobildet endres som følge av det grønne skiftet; som økende kraftproduksjon og bruk av alternative energikilder, ny teknologi og endrede/nye sårbarheter som dette kan medføre.

Klimarisiko

Klimarisiko er viktig å adressere tidlig i planprosessen, tilnærmingen til dette kan ha stor effekt på kommunens evne til grønn omstilling. Dette gjelder både fysisk, overgangs- og ansvarsrisiko. Mer om dette her <https://klimastiftelsen.no/publikasjoner/klimarisiko-hva-kan-du-gjore-i-din-kommune/#advgb-toc-cdd6421d-3dbc-48ad-a4ca-d1950f30fde8>.

Jamfør SPR-klima skal planstrategi «beskrive utviklingstrekk og utfordringer, herunder knyttet til dagens og fremtidens klima. Både eksisterende og ny kunnskap om klimaendringer og konsekvenser av dette, som nye farekart og lignende bør vurderes og omtales her. For eksempel kan framtidige klimaendringer føre til at områder som til nå har vært ansett som sikre, ikke lengre innfrir kravene i plan- og bygningsloven. Som tidligere nevnt, sier retningslinjene også at kommunen i planstrategien skal vurdere behovet for å oppdatere eksisterende planer i lys av klimaendringene, og sikre at

kommende planer ivaretar hensynet til klima. Det gjelder også å følge opp utfordringer som er avdekket i Fylkes-ROS eller i kommunen sin helhetlige ROS. Videre sier retningslinjene at «kommunen bør kartlegge økosystemer og arealbruk med betydning for klimatilpasning». Dette kan gjøres gjennom egne tematiske kommunedelplaner eller i arbeid med kommunale arealplaner. Kommunen bør sørge for at arealbruken ikke bidrar til økt klimarisiko. Krav til naturbaserte løsninger må følges opp i all kommunal saksbehandling, i tråd med SPR-klima pkt. 4.3, siste avsnitt og regionalplan for klimatilpasning.

NVE har laga nye aktsomhetskart for snøskred, som bør ligge til grunn for oppdaterte hensynssoner i kommuneplanens arealdel. Skredområdene er blitt nokså endra ifra sist, og kan innebære behov for å endre og oppdatere planer når det gjelder snøskredfare. Disse kartene inneholder også vurdering av skogen sin effekt på skredbane, og gjør at kommunen bør vurdere å legge begrensninger på hogst av skog med viktig skredhindrende effekt. Mer om dette på NVE sine nettsider:

<https://www.nve.no/naturfare/utredning-av-naturfare/om-kart-og-kartlegging-av-naturfare/om-kartlegging-av-skredfare-i-bratt-terreng/aktsemdskart-for-snoeskred-2023/>

Med hilsen

Lone Merethe Solheim (e.f.)
ass. statsforvalter

Marit Sundsvik Bendixen
fylkesmiljøvernssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Rogaland fylkeskommune

Postboks 130

4001

Stavanger